

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross - Sectional Descriptives Studies)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Population and Sample)

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด 16 ชุมชนของเขตบางรัก ได้แก่ ชุมชนสี่พระยา ชุมชนซอยพระนครเรศ ชุมชนซอยสันติภาพ ชุมชนซอยหลังวัดหัวลำโพง ชุมชนวัดม่วงแคและมัสยิดฮารูน ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม ชุมชนซอยพิพัฒน์ 2 ชุมชนซอยไฉไล ชุมชนตรอกห้านาย ชุมชนซอยสองพระ ชุมชนตรอกขุนนาวา ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย ชุมชนแฟลตครอบครัว สน. บางรัก ชุมชนศรีเวียง ชุมชนซอยสมบูรณปัญญา ชุมชนซอยจอมสมบูรณ^(54,81)

ประชากรตัวอย่าง (Population Sampled) คือ ประชาชนจาก 16 ชุมชนดังกล่าว ที่จะถูกสุ่มมาเป็นตัวอย่าง รวม 2,273 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 17,584 คน⁽⁵⁴⁾

ตัวอย่าง (Sample) คือ ประชาชนในชุมชนแออัด ที่ถูกสุ่มมาเป็นตัวอย่าง 5 ชุมชน รวม 400 ครัวเรือน เป็นประชากร 400 คน

การคำนวณขนาดตัวอย่าง (Sample Size Determination)

ใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับตัวอย่างชุดเดียว⁽⁸²⁾

$$\text{สูตร } n = \frac{Z_{\alpha}^2 PQ}{d^2}$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่าง

Z_{α} = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % , $Z_{0.05} = 1.96$

P = สัดส่วนที่ปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพถูกต้อง = 0.47⁽⁸³⁾

Q = $1 - P$

d = ความคลาดเคลื่อน = 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{(1.96)^2 \times 0.47 \times 0.53}{(0.05)^2} \\ &= 382.46 \text{ คน} \end{aligned}$$

2. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยยึดแนวคิด ทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ให้ครอบคลุมเนื้อหาพฤติกรรมสุขภาพทั้ง 6 ด้าน
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องและชัดเจนของภาษา

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยคำถามแบ่งเป็น 8 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ศาสนา คำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพ ประกอบด้วยข้อความการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา ครอบคลุมพฤติกรรมสุขภาพ 6 ด้าน ได้แก่

2.1 พฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร จำนวน 7 ข้อ สร้างคำถามตามแนวทางข้อปฏิบัติการกินอาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของคนไทย^(๘๘) การทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง^(๘๙) คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับปฏิบัติบ่อยเพียงใดใน 1 สัปดาห์ ค่าคะแนน 1- 4 ให้คะแนนดังนี้

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ปฏิบัติทุกวัน (ทุกครั้ง)	4	1
ปฏิบัติ 4-6 วัน (บ่อยครั้ง)	3	2
ปฏิบัติ 1-3 วัน (นาน ๆ ครั้ง)	2	3
ไม่ได้ปฏิบัติ	1	4

2.2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ จำนวนคำถาม 3 ข้อประกอบด้วย ความบ่อยของการสูบบุหรี่ จำนวนปีที่สูบและจำนวนมวนที่สูบต่อวัน ประเมินคะแนนพฤติกรรมการสูบบุหรี่เฉพาะคำถามข้อ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คะแนน 1-4 ดังนี้

สูบเป็นประจำทุกวัน	ให้	1	คะแนน
สูบบ่อยครั้ง (1-3 ครั้ง/สัปดาห์)	ให้	2	คะแนน
สูบนาน ๆ ครั้ง (1-3 ครั้ง/เดือน)	ให้	3	คะแนน
ไม่สูบ	ให้	4	คะแนน

2.3 พฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำนวนคำถาม 3 ข้อ ประกอบด้วย ความบ่อยในการดื่ม ประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ดื่มประจำ และปริมาณการดื่มต่อครั้ง (แก้วตม่น้ำโดยปกติประมาณ 240 ซีซี) ประเมินคะแนนพฤติกรรมเฉพาะคำถามข้อ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า คะแนน 1-4 ดังนี้

ดื่มเป็นประจำทุกวัน	ให้	1	คะแนน
ดื่มน้อยครั้ง (1-3 ครั้ง/สัปดาห์)	ให้	2	คะแนน
ดื่มมาบางๆ ครั้ง (1-3 ครั้ง/เดือน)	ให้	3	คะแนน
ไม่ดื่ม	ให้	4	คะแนน

2.4 พฤติกรรมการออกกำลังกาย จำนวนคำถาม 3 ข้อ ประกอบด้วย การมีกิจกรรมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาและความบ่อยในการเล่น เวลาที่ใช้ในการออกกำลังกายแต่ละครั้ง และการมีเหงื่อออกขณะที่ออกกำลังกาย ประเมินคะแนนพฤติกรรมเฉพาะคำถามข้อ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า คะแนน 1-4 ดังนี้

ไม่มีกิจกรรมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา	ให้	1	คะแนน
มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา น้อยกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์	ให้	2	คะแนน
มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา 3-5 ครั้ง/สัปดาห์	ให้	3	คะแนน
มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา มากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์	ให้	4	คะแนน

2.5 พฤติกรรมการจัดการกับความเครียด จำนวน 7 ข้อ สร้างคำถามตามแนวทางของเครื่องมือวัดการเผชิญความเครียดของ Jalowice^(๑1,๑๒) ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1988 โดยวัดพฤติกรรมการเผชิญความเครียดเป็น 3 องค์ประกอบคือ ด้านการจัดการกับปัญหา (Confrontive coping) ด้านการจัดการกับอารมณ์ (Emotive coping) และด้านการบรรเทาปัญหา (Palliative coping) และศึกษาจากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง^(๑๓,๑๔) คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ว่าได้ปฏิบัติบ่อยเพียงใด ค่าคะแนน 1-4 ดังนี้

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ปฏิบัติทุกครั้ง	4	1
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	3	2
ปฏิบัติมาบางๆ ครั้ง	2	3
ไม่เคยปฏิบัติ	1	4

2.6 พฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปี ประกอบด้วยคำถาม การตรวจสุขภาพ ได้แก่ วัดความดันโลหิต ตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ และการตรวจฟัน ว่าได้ปฏิบัติบ่อยเพียงใด คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า คะแนน 1-4 ดังนี้

ตรวจทุกปี	ให้ 4 คะแนน
ตรวจทุก 1-2 ปี	ให้ 3 คะแนน
ตรวจทุก 3-5 ปี	ให้ 2 คะแนน
ไม่เคยตรวจเลย	ให้ 1 คะแนน

ส่วนที่ 3 ความรู้ทางด้านสุขภาพ จำนวน 21 ข้อ ครอบคลุมคำถามความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ 6 ด้าน สร้างคำถามจากการศึกษาทฤษฎีและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านอาหาร⁽⁸⁸⁻⁹⁰⁾ บุหรี่^(95,96) สุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์^(97,98) การออกกำลังกาย⁽⁹⁹⁻¹⁰¹⁾ ความเครียด^(83,84,102-104) และการตรวจสุขภาพ คำถามเป็นแบบถูก-ผิด ให้ 1 คะแนนเมื่อตอบถูก และ 0 คะแนนเมื่อตอบผิด

ส่วนที่ 4 เจตคติต่อสุขภาพ จำนวน 22 ข้อ ครอบคลุมเจตคติต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ 6 ด้าน คำถามสร้างจากทฤษฎีและการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ตั้งอ้างอิงในการสร้างแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3) จากความหมายของเจตคติหรือทัศนคติ (Attitude) ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ความรู้สึก และความพร้อมที่จะทำพฤติกรรม (Belief, Feeling and Behavioral Component) ผู้วิจัยได้ใช้เป็นหลักในการสร้างแบบวัดเจตคติต่อสุขภาพ โดยประยุกต์การสร้างเครื่องมือแบบ Summated Rating Scales ของ Likert ซึ่งจะประกอบด้วยข้อความต่างๆตามค่านิยามของเจตคติ⁽¹⁰⁷⁾ และค่านิยาม/ขอบเขตของพฤติกรรมสุขภาพ 6 ด้าน วัดโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดน้ำหนักคะแนนแบบ Arbitrary weighing method⁽⁸⁸⁾ ค่าคะแนน 1-4 ประกอบด้วย 4 ตัวเลือกคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยตัดตัวเลือก "ไม่แน่ใจ" ออกเนื่องจากคนไทยมักแสดงความคิดเห็นเป็นกลางหรือไม่แสดงความคิดเห็น ประเมินคะแนนเจตคติต่อสุขภาพ ดังนี้

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	1
เห็นด้วย	3	2
ไม่เห็นด้วย	2	3
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	4

ส่วนที่ 5 ค่านิยมต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพทั้ง 6 ด้าน จำนวน 16 ข้อ เป็นแบบประเมินค่านิยมของตนเอง ประกอบด้วยข้อความต่างๆ คล้ายกับตัวแปรในส่วนที่ 2 (พฤติกรรมสุขภาพ) โดยให้ผู้ตอบให้ค่า/หรือให้ความสำคัญโดยไต่ฮีดือเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่าคะแนน 1-3 ประกอบด้วย 3 ตัวเลือกคือ ให้ค่า/ให้ความสำคัญมาก ปานกลาง น้อย ประเมินคะแนนค่านิยมต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ดังนี้

	ข้อความด้านบวก	ข้อความด้านลบ
ให้ค่า/ให้ความสำคัญมาก	3	1
ให้ค่า/ให้ความสำคัญปานกลาง	2	2
ให้ค่า/ให้ความสำคัญน้อย	1	3

ส่วนที่ 6 ความเชื่อและการรับรู้ จำนวน 18 ข้อ สร้างคำถามจากทฤษฎีความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model)⁽⁴⁶⁻⁴⁸⁾ ประกอบด้วย การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง วัดโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คะแนน 1-4 ประกอบด้วย 4 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ประเมินคะแนนความเชื่อและการรับรู้ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

การประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) เป็นคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือนั้นสามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัดหรือต้องการศึกษาได้ถูกต้องและครบถ้วนเพียงใด ในการวิจัยนี้ใช้เกณฑ์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ความเหมาะสมของภาษา และเกณฑ์การพิจารณาคะแนน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของการวัด ความเหมาะสมของภาษา และเกณฑ์การพิจารณาคะแนนอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นต่อไป

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือนั้นให้ผลในการวัดที่สม่ำเสมอ แน่นนอน คงที่ (Stability or Consistency) มากน้อยเพียงใด⁽⁴⁹⁾ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของคำถาม ระยะเวลาที่ใช้สัมภาษณ์ และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ในการวิจัยนี้ใช้วิธีตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านสุขภาพ ด้วยวิธีหาค่าสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งจะได้อ่านค่าเท่ากับค่าการหาค่าด้วยสูตร Kuder-Richardson 20 (KR-20) ทุกประการ⁽⁴⁹⁾ และแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 4-6 หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งค่าที่คำนวณได้จะอยู่ระหว่าง

0-1 ค่าที่เข้าใกล้ 1 จะมีความเชื่อมั่นของความสอดคล้องภายในสูง ซึ่งแสดงว่าแบบสัมภาษณ์นั้นสามารถวัดได้ในเนื้อหาเดียวกันและวัดได้สอดคล้องกันทุกข้อ

การพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากการวิเคราะห์ด้วยสูตร Alpha ^(64,108)

1. ค่า Alpha ถ้าตัดตัวแปรนั้นออก (Alpha if Item Deleted) เป็นการหาค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรทั้งหมดโดยไม่รวมตัวแปรในข้อนั้น ใช้เปรียบเทียบค่านี้กับค่าความเชื่อมั่นรวม ถ้าค่า Alpha if Item Deleted ในข้อนั้นสูงกว่าค่า Alpha ของแบบวัดรวม หมายความว่าถ้าตัดตัวแปรนั้นออก ค่า Alpha ของแบบวัดรวมจะเท่ากับค่า Alpha ของตัวแปรที่ตัดออก

2. ค่าความแปรปรวนของแบบวัด ถ้าตัดตัวแปรนี้ออก (Scale - Variance if Item Deleted) คือการหาค่าความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดโดยตัดตัวแปรนั้น ๆ ออก ซึ่งถ้าค่านี้สูง แสดงว่าไม่เหมาะสม คือความแปรปรวนของคะแนนสูง

3. ค่า Corrected Item-Total Correlation เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในข้อนั้น กับผลรวมของตัวแปรที่เหลือ ถ้าตัวแปรนั้นมีค่าเป็นลบแสดงว่าข้อความมีทิศทางตรงข้ามกับข้อความส่วนใหญ่ ต้องปรับปรุงหรือตัดข้อนั้นออก

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นรวมได้เท่ากับ .90 และเมื่อแยกวิเคราะห์เฉพาะหมวดตามตัวแปรได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

1. ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านสุขภาพ ค่าตามจำนวน 24 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .75 ผู้วิจัยได้พิจารณาค่า Alpha if Item Deleted , Scale-Variance if Item Deleted พิจารณาค่า Corrected Item-Total Correlation ในส่วนที่ 3 ได้ตัดข้อคำถามออก 3 ข้อ เหลือ 21 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นสูงขึ้นเป็น .83

2. ส่วนที่ 4 เจตคติต่อสุขภาพ ค่าตามจำนวน 24 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .76 เมื่อพิจารณาค่า Alpha if Item Deleted, Scale-Variance if Item Deleted และ Corrected Item-Total Correlation แล้วได้ตัดข้อคำถามออก 2 ข้อ เหลือ 22 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นสูงขึ้นเป็น .82

3. ส่วนที่ 5 ค่านิยมต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ค่าตามจำนวน 18 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .79 เมื่อพิจารณาค่า Alpha if Item Deleted, Scale-Variance if Item Deleted และ Corrected Item-Total Correlation ได้ตัดข้อคำถามออก 2 ข้อ เหลือ 16 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นสูงขึ้นเป็น .82

4. ส่วนที่ 6 ความเชื่อและการรับรู้ ค่าตามจำนวน 18 ข้อ วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .77 เมื่อพิจารณาค่า Alpha if Item Deleted, Scale-Variance if Item Deleted และ Corrected Item-Total Correlation ได้ปรับปรุงข้อคำถาม 2 ข้อ ให้เข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน มีแนวคิดหลักเดียวโดยไม่ตัดออกเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด หลังจากนั้นนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง 400 คน วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ .72

เกณฑ์การแปลผลคะแนน

ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การแปลผลคะแนนจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง^(87,81,84) ของคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาให้คะแนนรวมพฤติกรรมรวมสุขภาพตามเกณฑ์น้ำหนักที่กำหนด ดังนี้

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของเกณฑ์น้ำหนักคะแนนรวม จำนวนรายข้อและคะแนนในแต่ละด้าน ของแบบวัดพฤติกรรมสุขภาพ

แบบวัดพฤติกรรมสุขภาพ	จำนวนข้อในแต่ละด้าน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละของน้ำหนักคะแนนรวมในแต่ละด้าน	คะแนนแต่ละข้อ	พิสัยคะแนนต่ำสุด-สูงสุด
การรับประทานอาหาร	7	35	5	35-140
การสูบบุหรี่	1	5	5	5-20
การดื่มสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1	5	5	5-20
การออกกำลังกาย	1	25	25	25-100
การจัดการกับความเครียด	7	20	3	21-84
การตรวจสุขภาพประจำปี	2	10	5	10-40
รวม	19	100		101-404

สำหรับเกณฑ์การแปลผล คะแนนรวมพฤติกรรมสุขภาพ 6 ด้าน มีพิสัยค่าคะแนนตั้งแต่ 101-404 คะแนน ได้ให้คะแนนรวมในรูปของคะแนนร้อยละดังนี้⁽⁸⁷⁾

คะแนนร้อยละ	พิสัยคะแนน	ระดับพฤติกรรมสุขภาพโดยรวม
80.00-100.00	323.20-404.00	ดีมาก
65.00-79.99	262.60-323.19	ดี
50.00-64.99	202.00-262.59	ปานกลาง
25.00-49.99	101.00-201.99	ไม่เหมาะสม

เกณฑ์การแปลผลคะแนนแต่ละด้าน

1. แบบวัดพฤติกรรมสุขภาพ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเกณฑ์ 4 ช่วง เกณฑ์การพิจารณาคะแนน พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละด้านดังนี้

1.1 พฤติกรรมด้านการรับประทานอาหาร จำนวน 7 ข้อ พิสัยคะแนน 35-140

ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน	คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก	ค่าคะแนน รวมรายด้าน	ระดับพฤติกรรม สุขภาพ
ดีมาก	4	20	112.00-140.00	ดีมาก
ดี	3	15	91.00-111.99	ดี
ปานกลาง	2	10	70.00-90.99	ปานกลาง
ไม่เหมาะสม	1	5	35.00-69.99	ไม่เหมาะสม

1.2 พฤติกรรมด้านการสูบบุหรี่ จำนวน 1 ข้อ พิสัยคะแนน 5-20 คะแนน

ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน	คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก	ค่าคะแนน รวมรายด้าน	ระดับพฤติกรรม สุขภาพ
ดีมาก	4	20	18.00-20.00	ดีมาก
ดี	3	15	13.00-15.99	ดี
ปานกลาง	2	10	10.00-12.99	ปานกลาง
ไม่เหมาะสม	1	5	5.00-9.99	ไม่เหมาะสม

1.3 พฤติกรรมด้านการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำนวน 1 ข้อ พิสัยคะแนน 5-20 คะแนน

ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน	คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก	ค่าคะแนน รวมรายด้าน	ระดับพฤติกรรม สุขภาพ
ดีมาก	4	20	18.00-20.00	ดีมาก
ดี	3	15	13.00-15.99	ดี
ปานกลาง	2	10	10.00-12.99	ปานกลาง
ไม่เหมาะสม	1	5	5.00-9.99	ไม่เหมาะสม

1.4 พฤติกรรมด้านการออกกำลังกาย จำนวน 1 ข้อ พิสัยคะแนน 25-100

ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน	คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก	ค่าคะแนน รวมรายด้าน	ระดับพฤติกรรม สุขภาพ
ดีมาก	4	100	80.00-100.00	ดีมาก
ดี	3	75	65.00-79.99	ดี
ปานกลาง	2	50	50.00-64.99	ปานกลาง
ไม่เหมาะสม	1	25	25.00-49.99	ไม่เหมาะสม

1.5 พฤติกรรมด้านการจัดการกับความเครียด จำนวน 7 ข้อ พิสัยคะแนน 21-84

ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน	คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก	ค่าคะแนน รวมรายด้าน	ระดับพฤติกรรม สุขภาพ
ดีมาก	4	12	67.20-84.00	ดีมาก
ดี	3	9	54.60-67.19	ดี
ปานกลาง	2	6	42.00-54.59	ปานกลาง
ไม่เหมาะสม	1	3	21.00-41.99	ไม่เหมาะสม

1.6 พฤติกรรมด้านการตรวจสุขภาพประจำปี จำนวน 2 ข้อ พิสัยคะแนน 10-40

ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน	คะแนน ตามเกณฑ์น้ำหนัก	ค่าคะแนน รวมรายด้าน	ระดับพฤติกรรม สุขภาพ
ดีมาก	4	20	32.00-40.00	ดีมาก
ดี	3	15	26.00-31.99	ดี
ปานกลาง	2	10	20.00-25.99	ปานกลาง
ไม่เหมาะสม	1	5	10.00-19.99	ไม่เหมาะสม

2. แบบวัดพฤติกรรมด้านความรู้-การรับรู้

2.1 ความรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 21 ข้อ พิสัยคะแนน 0-21 คะแนน เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากค่าร้อยละของคะแนนแบบทดสอบความรู้ทั่วไป^(๑๗) ดังนี้

คะแนนร้อยละ	ช่วงคะแนน	การแปลผล
80.00-100.00	16.80-21.00	มีความรู้ด้านสุขภาพในระดับสูง
50.00-79.99	10.50-16.79	มีความรู้ด้านสุขภาพในระดับปานกลาง
0-49.99	0-10.49	มีความรู้ด้านสุขภาพในระดับต่ำ

2.2 เจตคติต่อสุขภาพ จำนวน 22 ข้อ พิสัยคะแนน 22-88 คะแนน เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย^(๑๗) ดังนี้

เกณฑ์คะแนน	ช่วงคะแนน	ระดับเจตคติ
3.00-4.00	66.00-88.00	บวกหรือพึงพอใจ (สูง)
2.00-2.99	44.00-65.99	ไม่แน่ใจ (ปานกลาง)
1.00-1.99	22.00-43.99	ลบหรือไม่พึงพอใจ (ต่ำ)

2.3 คำนิยมต่อการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ จำนวน 16 ข้อ พิสัยคะแนน 16-48 คะแนน เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย⁽⁸⁷⁾ ดังนี้

เกณฑ์คะแนน	ช่วงคะแนน	ระดับค่านิยม
2.34-3.00	37.44-48.00	ดี
1.67-2.33	26.72-37.43	พอใช้
1.00-1.66	16.00-26.71	ไม่ดี

2.4 ความเชื่อและการรับรู้ จำนวน 18 ข้อ พิสัยคะแนน 18-72 คะแนน เกณฑ์การแปลผล พิจารณาจากเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย⁽⁸⁷⁾ ดังนี้

เกณฑ์คะแนน	ช่วงคะแนน	ระดับความเชื่อและการรับรู้
3.00-4.00	54.00-72.00	มาก
2.00-2.99	36.00-53.99	ปานกลาง
1.00-1.99	18.00-35.99	น้อย

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

1. ผู้วิจัยทำหนังสือในนามภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปติดต่อสำนักงานเขตบางรัก และศูนย์บริการสาธารณสุข 23 สีพระยา เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย และการประสานงานกับประธาน/กรรมการชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข (ออส.) ของชุมชนที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่าง 5 ชุมชน

2. ประสานงานกับนักพัฒนาชุมชนของสำนักงานเขตบางรัก เพื่อนัดหมาย วัน เวลา กับประธาน/กรรมการชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อขอความร่วมมือนำเข้าชุมชน และเป็นผู้ช่วยสัมภาษณ์

3. พบประธาน/กรรมการชุมชน/อาสาสมัครสาธารณสุข ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการสัมภาษณ์ การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแผนผังเลขที่บ้านในชุมชน ชี้แจงปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยออกไปสัมภาษณ์พร้อมกัน เพื่อสาธิตวิธีการสัมภาษณ์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

4. รวบรวมแบบสัมภาษณ์ ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล

5. ตรวจให้คะแนน แปลข้อมูลเป็นรหัส บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) วิเคราะห์ด้วย ความถี่ ร้อยละ นำเสนอด้วยตารางที่เหมาะสม

1.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) วิเคราะห์ด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

2.1 ทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมสุขภาพ ตามคุณลักษณะด้านประชากร ด้วย Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis H test

2.2 หาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านความรู้-การรับรู้ กับพฤติกรรมสุขภาพ โดยใช้ Spearman rank correlation coefficient

2.3 หาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะด้านประชากร กับปัจจัยด้านความรู้-การรับรู้ โดยใช้ Chi-square test

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย